

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI
MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A

634

STADI ZA KAZI

Muda: Saa 3.

MAJIBU

Mwaka: 2004

Maelekezo.

1. Karatasi hii ina sehemu **A**, **B** na **C**.
2. Vikokotozi **haviruhusiwi** ndani ya chumba cha mtihani.
3. Simu za mkononi **haziruhusiwi** katika chumba cha mtihani.
4. Andika **namba yako ya mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

maktaba.tetea.org

SEHEMU A (Alama 40)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. Taja aina nne za zana za kupikia zinazotumia umeme.

Oven ya umeme hutumika kupika au kuoka chakula kama mikate, pizza au keki kwa joto linalodhibitiwa.

Blender ya umeme hutumika kusaga matunda, mboga au kuandaa mchanganyiko wa keki na vinywaji.

Toaster ya umeme hutumika kuoka mkate kwa haraka na kwa kiwango cha joto kinachodhibitiwa.

Microwave hutumika kupasha chakula au kuchemsha kwa kutumia mawimbi ya umeme, kwa haraka na kwa urahisi.

2. Bainisha aina nne za kitambaa zinazoweza kutumika kushona nguo za shule.

Cotton ni kitambaa cha kawaida kinachotumika kwa sare za shule kwa sababu ni rahisi kushona na kinafaa kwa kila hali ya hewa.

Polyester ni kitambaa cha kudumu, kisichokunja kirahisi na kinachopatikana kwa rangi mbalimbali.

Twill ni kitambaa chenye muundo wa kipekee, kinachotumika kwa sare za shule zenye ulinzi au nguo za kazi.

Linen ni kitambaa kizuri kwa nguo za majira ya joto kwa sababu kinapumua na kinadumu.

3. Fafanua kwa kifupi maana ya istilahi ya sauti ya kibinadamu na ala za muziki.

Sauti ya kibinadamu ni sauti inayozalishwa na mtu kwa kutumia kinywa, koo na mapafu ili kuzungumza, kuimba au kutoa ishara za sauti.

Ala za muziki ni vifaa vinavyotumika kuunda au kuonyesha sauti kwa lengo la burudani, kuimba au kuanzisha midundo ya muziki.

4. Orodhesha hatua nne za kutambua matatizo ya masomo kwa mwanafunzi.

Kukagua matokeo ya mitihani au kazi za nyumbani ili kuona sehemu ambapo mwanafunzi anashindwa.

Kuhojiana na mwanafunzi kwa kutumia mahojiano au maswali kufahamu changamoto anazokutana nazo.

Kufuatilia tabia za mwanafunzi darasani ili kuona kama anapata ugumu katika kuelewa maelezo.

Kutathmini michoro, ramani au kazi za mikono zilizofanywa na mwanafunzi ili kubaini makosa ya mara kwa mara.

5. Eleza sababu nne za kuweka alama za bei kwenye bidhaa za biashara.

Kuweka alama za bei kunasaidia wateja kuelewa bei ya bidhaa bila kuuliza, hivyo kuharakisha mauzo.

Husaidia kuepuka migongano kati ya wateja na mfanyabiashara kuhusu gharama.

Kutoa mwongozo kwa wateja kuchagua bidhaa kulingana na bajeti zao.

Kusaidia katika utunzaji wa hesabu na ufuatiliaji wa mapato kwa mfanyabiashara.

6. Taja vifaa vinne vinavyotumika katika uchongaji wa maumbo.

Picha au michoro ya rangi hutumika kuonyesha mtindo na muundo wa maumbo.

Clay au udongo hutumika kuunda maumbo ya msingi kabla ya kuendelea na uchoraji wa kina.

Vikombe au molds hutumika kuunda maumbo ya kurudia kwa urahisi.

Vifaa vya kukata au kuchomeka kama visu ndogo na vile vya ukali vinasaidia kumalizia maumbo kwa undani.

7. Bainisha faida nne za kuhifadhi kumbukumbu za somo la Stadi za Kazi.

Kuhifadhi kumbukumbu kunarahisisha mwalimu kurudi na kutumia maelezo au michoro katika ufundishaji ujao.

Huhifadhi matokeo ya majaribio na maendeleo ya mwanafunzi kwa tathmini ya baadaye.

Husaidia mwalimu kupanga masomo mapya kwa kutumia data zilizopatikana awali.

Huhimiza ubunifu na utafiti kwa wanafunzi kwa kuwa wanaweza kurejelea michoro au maelezo yaliyohifadhiwa.

8. Kwa kutoa mfano, tofautisha kati ya rangi msingi na rangi tete katika sanaa.

Rangi msingi ni rangi ambazo haziwezi kutengenezwa kwa kuchanganya rangi nyingine, mfano nyekundu, buluu na njano.

Rangi tete ni rangi zinazoundwa kwa kuchanganya rangi msingi, mfano machungwa (njano + nyekundu), kijani (njano + buluu) au zambarau (nyekundu + buluu).

9. Eleza matumizi mawili ya chaki za kushonea katika ushonaji.

Kutumia chaki ya kushonea kupiga mistari ya kuongoza sehemu za kushona kwenye kitambaa.

Kutumia chaki kuashiria alama au mpangilio wa kuchora kabla ya kushona ili kuhakikisha usahihi na mpangilio mzuri.

10. Taja aina nne za mbegu zinazoweza kupandwa kwa kutumia kitalu.

Mbegu za mboga kama spinach, sukumawiki au karoti.

Mbegu za matunda kama nyanya au pilipili.

Mbegu za maua kama alizeti au maua madogo ya rangi.

Mbegu za mizizi kama viazi au tangawizi vinavyotumika kama mbegu ndogo.

SEHEMU B (Alama 30)

Jibu maswali mawili (2) kutoka sehemu hii.

11. Chambua faida sita za kutumia picha katika kufundishia somo la Stadi za Kazi.

Picha hufafanua dhana ngumu kwa uwazi, kurahisisha mwanafunzi kuelewa.

Huchochea hamasa na kuvutia macho ya mwanafunzi, hivyo kuongeza umakini.

Husaidia mwalimu kufundisha kwa ufanisi bila kutumia muda mwingi kuelezea maneno.

Huchangia kumbukumbu ya muda mrefu kwa wanafunzi kwani wanaweza kuangalia picha mara kwa mara.

Huhimiza ubunifu kwa kuonyesha mfano au mtindo wa kazi unaoweza kuigwa.

Husaidia wanafunzi kushirikiana katika mazungumzo au mashindano ya kikundi kwa kuangalia picha pamoja.

12. Fafanua hatua sita za kuandaa nukuu za somo kwa ufanisi na ukamilifu.

Kusoma na kuelewa dhana kuu ya somo kabla ya kuandika nukuu.

Kuchagua taarifa muhimu na za msingi ili nukuu iwe na maana.

Kupanga nukuu kwa mpangilio unaoeleweka na unaofuatana na maelezo ya somo.

Kuhakiki ukweli na usahihi wa nukuu kwa kuzingatia vyanzo vya taarifa.

Kuandika nukuu kwa lugha rahisi, wazi na isiyo changanya mwanafunzi.

Kukagua na kurekebisha makosa yoyote kabla ya kutumia nukuu kufundisha darasani.

13. Eleza kanuni sita za msingi za utunzaji wa nguo za kitambaa chepesi.

Kusafisha nguo mara kwa mara ili kuondoa uchafu na vimelea.

Kuzihifadhi kwenye sehemu kavu na isiyo na jua kali ili kuepuka uharibifu.

Kushughulikia kwa upole wakati wa kufua au kushona ili kuepuka kupasuka.

Kuweka rangi zinazofanana pamoja ili kuepuka kuharibika kwa rangi.

Kuweka nguo zilizoshonwa vizuri ili zisipishwe au kukunja vibaya.

Kutumia sanduku au rafu maalumu kuhifadhi nguo ili kudumisha mpangilio na usafi.

14. Changanua mambo matano ya msingi ya kuzingatia katika utayarishaji wa bidhaa za urembo.

Ubora wa malighafi ili kuhakikisha bidhaa inadumu na ina mvuto.

Muundo wa bidhaa unaovutia macho na kurahisisha matumizi.

Usahihi katika kukata, kushona au kuunda vipande ili kuondoa makosa.

Ubunifu wa rangi na mbinu za mapambo ili kuongeza mvuto na thamani.

Kurekebisha bidhaa kwa usahihi kabla ya kuishia ili kuhakikisha inakidhi matarajio ya wateja au mtazamaji.

SEHEMU C (Alama 30)

Jibu maswali mawili (2) kutoka sehemu hii.

15.Changanua sababu sita zinazoweza kusababisha kuzorota kwa biashara ndogo.

Ukosefu wa wateja wa kutosha hufanya mauzo kupungua.

Usimamizi mbaya wa fedha unaosababisha upotevu au ukosefu wa mtiririko wa fedha.

Ubora wa bidhaa duni unaosababisha wateja kutoridhika na kushindwa kurudi kununua.

Uchovu wa mfanyabiashara au ukosefu wa ujuzi unaosababisha kufanya maamuzi yasiyo sahihi.

Gharama za uendeshaji zilizo juu kuliko mapato husababisha hasara.

Mashindano makali kutoka kwa biashara nyingine zinazotoa bidhaa bora au kwa bei nafuu.

16.Eleza umuhimu wa kufanya tathmini katika kila hatua ya mradi wa Stadi za Kazi kwa hatua sita.

Kuthibitisha kama kila hatua ya mradi imetekelezwa ipasavyo.

Kugundua makosa mapema kabla ya kuendelea na hatua nyingine.

Kutoa mwongozo na mrejesho kwa wanafunzi ili kuboresha utendaji wao.

Kuhakiki ubora wa bidhaa au kazi kwa kuhakikisha inakidhi viwango vinavyohitajika.

Kuhimiza uwajibikaji kwa wanafunzi kwa kuwa wanajua kila hatua inafuatiliwa.

Kusaidia mwalimu kupanga hatua zinazofuata kwa kuzingatia matokeo ya tathmini.

17.Fafanua hatua sita za usindikaji wa matunda ili kupata juisi ya matunda.

Kusafisha matunda kwa kuondoa vichafu, vijidudu na sehemu zilizoharibika.

Kukata matunda kuwa vipande vidogo ili kurahisisha mchakato wa kusaga au kusindika.

Kusaga au kuchanganya matunda kupata mchanganyiko wa juisi.

Kuchuja mchanganyiko ili kuondoa mashina na sehemu zisizotakiwa.

Kupasha moto au kuchemsha juisi kwa muda mfupi ili kuua vijidudu bila kuharibu ladha.

Kuhifadhi juisi kwenye chombo safi, kavu na baridi ili kudumisha ladha na ubora.

18. Bainisha faida tano za kuweka malengo katika ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Stadi za Kazi.

Kutoa mwongozo kwa mwalimu na mwanafunzi kwa kuelekeza juhudi kwenye matokeo yanayotarajiwa.

Kuhimiza utendaji bora kwa kuwa kila mtu anajua ni nini kinachotarajiwa kufanikisha.

Kurahisisha tathmini kwa kuwa malengo yanatoa vigezo vya kupima maendeleo.

Kuchochea motisha na hamasa kwa wanafunzi na mwalimu kufanikisha matokeo.

Kusaidia kupanga muda na rasilimali kwa njia bora ili kufanikisha lengo la somo.